

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Освітня програма	36904 Право
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	081 Право

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

04.05.2022 р.

Справа № 1903/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 08 "Право" у складі:

Дроздов Олександр Михайлович – головуючий,

Беніцький Андрій Сергійович,

Ващенко Юлія В`ячеславівна,

Волошин Юрій Олексійович,

Гуржій Тарас Олександрович,

Зверєв Євген Олександрович,

Коструба Анатолій Володимирович,

Торбас Олександр Олександрович,

Шепітько Михайло Валерійович,

Шумна Лариса Петрівна,

за участі запрошених осіб:

відсутні,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний університет біоресурсів і природокористування України
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36904
Назва ОП	Право
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

не застосовується

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

При оновленні ОНП запозичити кращі практики формування освітніх компонент та інших складових освітньої програми національних провідних закладів вищої освіти, країн-членів Європейського Союзу та країн Північноатлантичного альянсу, які мають правову спрямованість.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст освітньо-наукової програми загалом структуровано. Проте є рекомендації щодо удосконалення структурно-логічної схеми освітньо-наукової програми. Так, в розділі 2 (Перелік компонент ОНП та їх логічна послідовність) ОНП не визначено, яка форма підсумкового контролю (екзамен або залік) встановлена для обов'язкового компонента ОК1.3 «Педагогіка та управління закладами вищої освіти». У зв'язку з цим в розділі 2 (Перелік компонент ОНП та їх логічна послідовність) ОНП необхідно передбачити форму підсумкового контролю для обов'язкового компонента ОК 1.3 «Педагогіка та управління закладами вищої освіти» у формі екзамену або заліку. Привертає увагу те, що для будь-якої із вибіркової дисципліни ОНП передбачено 5 кредитів ЄКТС, а форма підсумкового контролю встановлена у вигляді заліку. Проте для обов'язкових компонентів кількість кредитів ЄКТС складає 3–5. Підсумковий контроль для обов'язкових компонентів передбачено у формі заліку або екзамену. Таким чином, для здобувача обмежено право щодо формування індивідуальної студентоцентричної траєкторії, оскільки він може вибрати освітній компонент, обсяг якого дорівнює 5 кредитам ЄКТС, а підсумковий контроль завжди буде у формі екзамену. Рекомендовано переглянути обсяги кредитів ЄКТС, а також форми підсумкового контролю для вибіркової дисципліни ОНП, встановивши можливість здобувачеві вибрати освітні компоненти, де буде передбачено менше 5 кредитів ЄКТС, а також підсумковий контроль у формі не тільки екзамену, але й заліку.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

не застосовується

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

не застосовується

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

не застосовується

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

В НУБіП України не здійснюється підготовка аспірантів за дуальною формою освіти. Рекомендовано запровадити в університеті окремі елементи дуальної форми освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Університет визнає результати навчання, отримані у неформальній освіті відповідно до Положення про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії НУБіП України, затвердженого вченою радою 24 квітня 2019 р. (протокол № 10) (<http://surl.li/uggu>), а також Положення про визнання результатів навчання для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії НУБіП України, затвердженого вченою радою 27 грудня 2019 р. (протокол № 5) (<http://surl.li/bnpto>). Положення від 27.12.2019 р. розповсюджується на здобувачів усіх рівнів вищої освіти, у тому числі й на аспірантів. Проте наявність двох документів, які дублюють один одного, не на користь освітнього процесу, тому доцільно оптимізувати процедуру визнання результатів навчання у неформальній освіті в одному внутрішньому документі ЗВО. У відомостях самооцінювання університет зазначив, що звернення здобувачів за ОНП для зарахування результатів, отриманих у неформальній освіті, відсутні. Проте під час фокус-групи аспірантка Т.Й. Прокопчук (Сегеда) повідомили експертній групі, що на підставі сертифікатів, які засвідчили проходження нею онлайн-курсів, було зараховано частину тем з вибіркової навчальної дисципліни «Проблеми адміністративного права». Рекомендація: університету необхідно розробити щорічний план заходів із популяризації серед аспірантів можливостей визнання результатів неформальної освіти у національних та закордонних закладах вищої освіти та ознайомлювати здобувачів із кращими практиками визнання результатів неформального навчання в інших університетах.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

НУБіПУ має налагоджувати міжнародні зв'язки з закладами вищої освіти країн – членів Європейського Союзу та країн – членів Північноатлантичного альянсу щодо співпраці у виконанні аспірантами та науково-педагогічними працівниками міжнародних та національних грантових освітніх та наукових дослідженнях в галузі права.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Положенням про академічну доброчесність у НУБіП України 2018 р. (Далі – Положення 2018 р.), а також Положенням про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату 2016 р. (Далі – Положення 2016 р.) визначено політику щодо дотримання принципів академічної доброчесності в університеті. В Університеті з 2018 р. існує Комісія з питань етики та академічної доброчесності, яка повинна реагувати на факти академічної недоброчесності та рекомендувати перед керівництвом університету застосовувати види академічної відповідальності, передбачені вищезазначеним Положенням. Проте, як зазначено у відомостях самооцінювання, в університеті впродовж 2017–2021 рр. у наукових статтях аспірантів ОНП зі спеціальності 081 «Право» у фахових наукових журналах не виявлено порушення академічної доброчесності, тобто й у науковому журналі НУБіПУ, де публікуються роботи здобувачів третього рівня вищої освіти. Університету необхідно поширювати роз'яснювальну практику серед аспірантів та науково-педагогічних працівників щодо політики академічної доброчесності та негативних наслідків виявлення фактів недоброчесності в процесі освітньої діяльності. Пункт 5.2. Положення 2018 р, а також розділ 7 (Відповідальність за плагіат) Положення 2016 р містить перелік видів академічної (відповідальності за порушення академічної доброчесності) недоброчесності, які можуть бути застосовані до аспірантів. Водночас зазначений пункт Положення необхідно узгодити з п. 5 ст. 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, чч. 5 та 6 ст. 42 Закону України «Про освіту» та ч. 6 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», якими встановлені види академічної недоброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Академічна та професійна кваліфікація НПП, задіяних до реалізації ОНП, в цілому забезпечує досягнення визначених програмою цілей та ПРН. Водночас не всі НПП можуть повною мірою забезпечити навчання за освітніми компонентами ОНП. Амеліна С.М. викладає навчальну дисципліну «Іноземна мова за професійним спрямуванням». Амеліна С.М. має наукові ступені: д.пед.н. зі спеціальності 13.00.04 (теорія та методика професійної освіти), тема дисертації: «Теоретико-методичні основи формування культури професійного спілкування студентів вищих аграрних навчальних закладів», а також к.філол.н. зі спеціальності 10.02.04 (германські мови), тема дисертації: «Інфінітивні конструкції як засіб вираження логічної модальності». Навчальна дисципліна «Іноземна мова за професійним спрямуванням» відповідно до ЗК 1.4 та ПРН 2 ОНП передбачає формування у аспірантів професійних мовних компетенцій як засобу наукового спілкування, щоб можна було представляти результати власних наукових досліджень у сфері права іноземною мовою. Проте більшість наукових робіт Амеліної С.М. (<http://surl.li/bnphz>) присвячені формуванню у здобувачів професійних мовних компетенцій в аграрному секторі й здебільше пов'язані з вивченням німецької мови. Наукових фахових публікацій, які були б пов'язані з формуванням мовних компетенцій в галузі права, у Амеліної С.М. немає. Рекомендовано: Амеліна С.М. має підготувати наукові роботи, які б відповідали навчальній дисципліні, яку вона викладає. Керівництву юридичного факультету необхідно дотримуватись вимог щодо компетентності науково-педагогічних працівників при закріпленні за ними навчальних дисциплін, передбачених освітньо-науковою програмою. Навчальне навантаження науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання навчальних дисциплін за освітньою програмою, необхідно погоджувати з гарантом ОНП. Зазначену вимогу доцільно закріпити у внутрішніх документах закладу вищої освіти.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

На офіційному сайті університету, у відкритому доступі, розміщувати навчально-методичні матеріали дисциплін, які забезпечують реалізацію освітньо-наукової програми.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Створити необхідні умови щодо можливості аспірантам безоплатно публікувати результати своїх науково-дослідних робіт в наукових фахових журналах університету в галузі права.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

В університеті діє Положення про науково-методичну раду гарантів НУБіПУ, затверджене ректором 20 травня 2021 р. (<http://surl.li/bnpgb>), яке врегульовує питання щодо координації, моніторингу та аналізу навчально-методичної роботи в університеті стосовно підготовки докторів філософії. Згідно з п. 3.2 Положення Рада гарантів університету має право вносити пропозиції вченої раді закладу вищої освіти щодо змін в існуючі освітньо-наукові програми третього рівня вищої освіти. Однак цим Положенням не передбачено періодичність оновлення освітньо-наукових програм. Тому доцільно в ньому закріпити вимогу щодо щорічного оновлення освітньо-наукових програм.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Згідно з п. 3.2 Положення про вчену раду юридичного факультету 2020 р. (<http://surl.li/bnpgbi>) (Далі – Положення 2020 р.) до її складу входять виборні представники від аспірантів, докторантів, слухачів, асистентів-стажистів. Цим Положенням регламентовано порядок вибору представників юридичного факультету, які обираються на конференції трудового колективу, а також студентів, які обираються на студентській конференції. Однак порядок вибору аспірантів до складу вченої ради юридичного факультету університету зазначеним Положенням, на жаль, не визначений. Відповідно до п. 3.3 Положення 2020 р. склад вченої ради факультету повинен мати не менше 70 % наукових та науково-педагогічних працівників, а студентів – не менше 10 % від загального складу. Проте, яка кількість аспірантів повинна входити до складу Вченої ради, цим положенням не визначено. Рекомендовано: удосконалити Положення про вчену раду юридичного факультету 2020 р., в якому: 1) нормативно врегулювати порядок вибору представників юридичного факультету від аспірантів (здобувачів третього рівня вищої освіти); 2) визначити, який відсоток повинні складати аспіранти (здобувачі третього рівня вищої освіти) від загальної кількості членів вченої ради юридичного факультету.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

В НУБіПУ існує практика залучення стейкхолдерів-роботодавців до процесу удосконалення освітньо-наукової програми. Вони долучаються до різноманітних наукових, освітніх та інших заходів, які проводить університет, надають рецензії та відгуки щодо удосконалення освітньої програми та освітньої діяльності. Заклад вищої освіти надав п'ять рецензій стейкхолдерів-роботодавців на проект ОНП. Однак лише в рецензії В.А. Журавльова міститься рекомендація на проект ОНП, й та стосується лише побажання збільшення кількості годин на практичні заняття з дисциплін практичної підготовки. У рецензіях та відгуках інших стейкхолдерів на проект ОНП відсутні конкретні рекомендації та пропозиції щодо удосконалення освітньої програми та освітнього процесу. Тому університету необхідно активізувати роботу щодо залучення стейкхолдерів до обговорення проектів освітньо-наукової програми з тим, щоб отримати від них рекомендації стосовно покращення освітніх компонентів та інших складових ОНМ з урахуванням ринку праці. Слід зазначити, що при оновленні ОНП 2021 р. рішенням вченої ради університету від 22 квітня 2021 р. (протокол № 9) надавалась рекомендація щодо збільшення кількості ЄКТС до 60 кредитів, а також розширення кількості вибірових компонент до п'ятнадцяти (<http://surl.li/bnprfu>). У відомостях самооцінювання заклад вищої освіти зазначив, що збільшення кредитів ЄКТС до 60 було здійснено виходячи із побажання роботодавця Л.П. Антошука. Однак у змісті рецензії-відгуку адвоката Л.П. Антошука не міститься такої рекомендації.

Зазначені обставини свідчать про формалізований підхід університету стосовно участі роботодавців в обговоренні освітніх складових освітньо-наукової програми. Необхідно надавати обґрунтування доцільності змін обсягу кредитів освітніх компонентів та інших змін до освітньо-наукової програми у протоколах засідань кафедр та вченої ради юридичного факультету.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Погоджуємось із рекомендаціями експертів щодо доцільності створення Асоціації випускників університету, що буде сприятливо впливати на зворотній зв'язок закладу вищої освіти з випускниками.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Удосконалити Положення про вчену раду юридичного факультету 2020 р., в якому: 1) нормативно врегулювати порядок вибору представників юридичного факультету від аспірантів (здобувачів третього рівня вищої освіти); 2) визначити, який відсоток повинні складати аспіранти (здобувачі третього рівня вищої освіти) від загальної кількості членів вченої ради юридичного факультету. У внутрішніх документах НУБіПУ закріпити повноваження гаранта ОП щодо його участі у забезпеченні реалізації освітньої програми як інструменту забезпечення якості вищої освіти в закладі вищої освіти, зокрема, включити вимогу щодо погодження з ним робочих програм навчальних дисциплін, а також навчального навантаження науково-педагогічних працівників, задіяних у забезпеченні освітніх компонентів.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В університеті в цілому створені чіткі та зрозумілі правила та процедури, які регулюють права, обов'язки учасників освітнього процесу. Вони знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті НУБіПУ. Водночас на деяких веб-сторінках юридичного факультету офіційного сайту університету відсутня інформація, зокрема на веб-сторінках: «випускники» (<https://nubip.edu.ua/node/1061/4>), «Вчена рада факультету» (<https://nubip.edu.ua/node/48781>) та ін. Не всі кафедри юридичного факультету містять інформацію про їхній науково-педагогічний склад. Так, наприклад, на веб-сторінках кафедри адміністративного та фінансового права (<http://surl.li/bnpes>), а також кафедри теорії та історії держави та права (<http://surl.li/bnpes>) розміщені відомості лише про завідувача кафедри. Веб-сторінка «структура» (<https://nubip.edu.ua/node/1061/3>) містить схематичне зображення найменування підрозділів юридичного факультету. Буде доцільним удосконалити цю сторінку та зробити гіпер-посилання на кожен структурний підрозділ факультету. Це полегшить учасникам освітнього процесу пошук необхідної кафедри або інших факультетських інституцій. Згідно зі схемою, яка міститься на веб-сторінці «структура», Юридична клініка «Захист та справедливість» є однією із навчальних лабораторій юридичного факультету. Згідно з внутрішніми документами університету Юридична клініка не є навчальною лабораторією (<http://surl.li/bnpke>). На веб-сторінці «Юридична клініка» (<https://nubip.edu.ua/node/29088>) вказується така назва клініки: «Юридична клініка НУБіП України». Рекомендація: 1. Узгодити схему «Структура факультету» зі штатним розкладом юридичного факультету університету. Йменувати Юридичну клініку на веб-сторінках університету відповідно до назви, яка зазначена у внутрішніх документах ЗВО. На веб-сторінці «Юридична клініка» розмістити документи, які регламентують діяльність Юридичної клініки, а також інформацію щодо її учасників. 2. На веб-сторінках кафедр, які задіяні в реалізації освітньо-наукової програми, розміщувати інформацію про науково-педагогічних працівників. 3. Покращити навігацію та архітектуру веб-сторінок юридичного факультету університету.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Згідно з протоколом № 9 від 18 квітня 2018 р. (<http://surl.li/bnPCR>), (<http://surl.li/bnPCN>), протоколом № 10 від 17 квітня 2019 р. (<http://surl.li/bnPCP>) та протоколом № 9 від 28 квітня 2020 р. Вченої ради НУБіПУ були ухвалені рішення щодо удосконалення ОНП третього рівня вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» в частині розширення вибірових компонентів, зміни блоків ОК та ВК в ОНП та ін. Проте на веб-сторінках «освітні програми» (<http://surl.li/bnPCV>) та «обговорення освітніх програм» (<http://surl.li/bnPDH>) відсутні проекти ОНП, а також ОНП третього рівня вищої освіти зі спеціальності 081 «Право», які повинні були бути удосконалені у 2018–2020 рр., згідно з рішенням Вченої ради НУБіПУ. Там розміщено проекти ОНП та затверджені вченою радою університету освітні програми зі спеціальності 081 «Право» першого та другого рівнів вищої освіти. Проект ОНП та ОНП 2021 р. розміщено на веб-сторінці «підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право» (<http://surl.li/bnPDJ>) розділу «Наукова робота». Проекти ОНП та ОНП 2018–2020 рр. розміщені на веб-сторінці «громадське обговорення ОНП 081 Право» (<http://surl.li/bnPDF>) Така структура веб-сторінок юридичного факультету НУБіПУ не сприяє швидкому пошуку необхідних документів для аспірантів та інших учасників освітнього процесу. Тому стейкхолдерам важко буде розуміти, чи існує в закладі вищої освіти практика щорічного оновлення освітньої програми. Рекомендовано: Структурувати веб-сторінки, де розміщуються освітні програми різних рівнів вищої освіти зі спеціальності 081 «Право». Розміщувати проекти ОНП, а також ОНП, які оновлюються, на веб-сторінках «освітні програми» та «обговорення освітніх програм» юридичного факультету НУБіПУ, де містяться проекти та освітні програми першого та другого рівнів вищої освіти.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Розробити та здійснити заходи, спрямовані на стимулювання участі аспірантів у реалізації науково-дослідних проєктів та програм академічної мобільності.

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

При оновленні ОНП запозичити кращі практики формування освітніх компонент та інших складових освітньої програми національних провідних закладів вищої освіти, країн-членів Європейського Союзу та країн Північноатлантичного альянсу, які мають правову спрямованість.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. В розділі 2 (Перелік компонент ОНП та їх логічна послідовність) ОНП передбачити форму підсумкового контролю для обов'язкового компонента ОК1.3 «Педагогіка та управління закладами вищої освіти» у формі екзамену або заліку. 2. Переглянути обсяги кредитів ЄКТС, а також форми підсумкового контролю для вибірових дисциплін ОНП, встановивши можливість здобувачеві вибрати освітні компоненти де буде передбачено менше 5 кредитів ЄКТС, а також підсумковий контроль у формі не тільки екзамену, але й заліку. 3. Запровадити в університеті окремі елементи дуальної форми освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Розробити щорічний план заходів із популяризації серед аспірантів можливостей визнання результатів неформальної освіти у національних та закордонних закладах вищої освіти та ознайомлювати їх з кращими практиками визнання результатів неформального навчання в інших університетах.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рекомендовано налагоджувати міжнародні зв'язки з закладами вищої освіти країн – членів Європейського Союзу та країн – членів Північноатлантичного альянсу щодо співпраці у виконанні аспірантами та науково-педагогічними працівниками міжнародних та національних грантових освітніх та наукових досліджень в галузі права.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

1. Університету необхідно поширювати роз'яснювальну практику серед аспірантів та науково-педагогічних працівників щодо політики академічної доброчесності та негативних наслідків виявлення фактів академічного недоброчесності в процесі освітньої діяльності. 2. Пункт 5.2. Положення про академічну доброчесність в НУБіП України 2018 р. та розділ 7 Положення про порядок перевірки наукових, навчально-методичних, дисертаційних, магістерських, бакалаврських та інших робіт на наявність плагіату 2016 р. необхідно привести у відповідність до п. 5 ст. 16 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 12.01.2022 р. № 44, чч. 5 та 6 ст. 42 Закону України «Про освіту» та ч. 6 ст. 6 Закону України «Про вищу освіту», якими встановлені види академічної недоброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Керівництву юридичного факультету необхідно дотримуватись вимог щодо компетентності науково-педагогічних працівників при закріпленні за ними навчальних дисциплін, передбачених освітньо-науковою програмою. Навчальне навантаження науково-педагогічних працівників, які забезпечують викладання навчальних дисциплін за освітньою програмою, необхідно погоджувати з гарантом ОНП. Зазначену вимогу доцільно закріпити у внутрішніх документах закладу вищої освіти.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

1. Створити необхідні умови щодо можливості аспірантам безоплатно публікувати результати своїх науково-дослідних робіт в наукових фахових журналах університету в галузі права. 2. На офіційному сайті університету у відкритому доступі розміщувати навчально-методичні матеріали дисциплін, які забезпечують реалізацію освітньо-наукової програми.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1. Удосконалити Положення про вчену раду юридичного факультету 2020 р., в якому: 1) нормативно врегулювати порядок вибору представників юридичного факультету від аспірантів (здобувачів третього рівня вищої освіти); 2) визначити, якій відсоток аспірантів (здобувачів третього рівня вищої освіти) повинен складати від загальної кількості членів вченої ради юридичного факультету. 2. У внутрішніх документах НУБіПУ закріпити повноваження гаранта ОП щодо його участі у забезпеченні реалізації освітньої програми як інструменту забезпечення якості вищої освіти в закладі вищої освіти, зокрема, включити вимогу щодо погодження з ним робочих програм навчальних дисциплін, а також навчального навантаження науково-педагогічних працівників, задіяних у забезпеченні освітніх компонентів. 3. У Положенні про науково-методичну раду гарантів НУБіПУ закріпити вимогу щодо щорічного оновлення освітньо-

наукових програм. 4. Університету рекомендовано відмовитись від формалізованої практики залучення стейкхолдерів–роботодавців в обговоренні освітніх складових ОНП. 5. Надавати обґрунтування доцільності змін обсягу кредитів освітніх компонентів та інших змін до освітньо-наукової програми у протоколах засідань кафедр та вченої ради юридичного факультету.

Критерій 9. Прозорість та публічність

1. Привести схему «Структура факультету» веб-сторінки юридичного факультету до відповідності із штатним розкладом юридичного факультету НУБіПУ. 2. На веб-сторінці «Юридична клініка» розмістити документи, які регламентують діяльність Юридичної клініки, а також інформацію щодо її учасників. 3. На веб-сторінках кафедр, які задіяні в реалізації ОНП, розміщувати інформацію про науково-педагогічних працівників. 4. Структурувати веб-сторінки, де розміщуються освітні програми різних рівнів вищої освіти зі спеціальності 081 «Право». Розміщувати проекти ОНП, а також ОНП, які оновлюються, на веб-сторінках «освітні програми» та «обговорення освітніх програм» юридичного факультету НУБіПУ, де містяться проекти та освітні програми першого та другого рівнів вищої освіти.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Університет має щорічно розробляти план щодо здійснення заходів, спрямованих на стимулювання участі аспірантів в реалізації науково-дослідних проектів та програм академічної мобільності.

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ДРОЗДОВ ОЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ